

Naturparker - hvad kan de bruges til?

Danske Naturparker kan blive en bred platform, som kan være med til at skabe udvikling i landdistrikterne, tiltrække økonomiske ressourcer og danne grundlag for en fremadrettet planlægning på tværs af ejerforhold, interesser og forvaltning.

Sektionsleder Mads Ellegaard & projektleder Bjami Serup
Friluftsrådet
mel@friluftsradet.dk

Friluftsrådet vil udvikle naturparker i Danmark gennem implementering af en mærkningsordning. Lige som Blå Flag gør det for strande, skal denne mærkningsordning sikre kvalitet, udvikling og opmærksomhed omkring naturparker i Danmark. Naturparkerne skal brandes og gøres til prestigeprojekter, som samtidig skaber en merværdi for både kommunerne og beboere i området, herunder lodsejere.

Naturparkerne skal danne ramme om ildsjæles engagement, udstrakt borgerinddragelse samt skabe synergi mellem lokale projekter og initiativer. Den helhedsorienterede og langsigtede planlægning skal gøre det lettere at opnå en bæredygtig balance mellem benyttelse og beskyttelse af områderne. Naturparkerne skal også understøtte turisme- og produktionsvirksomheder, som kan drage nytte af naturparkerne gennem eksempelvis oplevelsespakker, overnatning og forplejning, konferencer, salg af lokale fødevarer m.m.

Formålene med danske naturparker er at:

- skabe bedre forhold for dyr og planter, udvikle økologiske sammenhænge, samt styrke biodiversitet og naturkvalitet.
- styrke befolkningens muligheder for at dyrke friluftsliv og opleve naturen.
- bevare den kulturelle arv og mangfoldigheden i kulturlandskabet.
- skabe naturglæde, stolthed, identitet og gode oplevelser for befolkningen og områdets gæster.
- bruge borgerinddragelse som et bærende element i etableringen, udviklingen og opretholdelsen af naturparkerne.
- bidrage til, at drift og produktion understøtter målsætningerne med naturparken.
- fremme økonomisk og social udvikling i samfundene i og omkring naturparken.
- være et forbillede for forvaltningen af det danske landskab.

Fra udenlandske undersøgelser ved vi, at de investeringer, der foretages i etablering og udvikling af national- og naturparker, oftest kommer flerdoblet hjem igen. Erfaringerne fra både Danmark og Tyskland viser, at det rent faktisk er muligt at rejse ret mange midler (millioner) til projekter i de enkelte naturparker. Det er f.eks. til udvikling af nye stikconceper, formidling, produktudvikling, løntilskud, nytænkning af tværsektoriel planlægning og meget mere.

I modsætning til nationalparkerne er naturparker lokale projekter, hvis administrative ophæng er i kommunerne. I forbindelse med oprettelsen af en naturpark nedsætter kommunen et naturparkråd, hvor alle vigtige aktører er repræsenteret. Naturparkrådet skal inddrages i naturparkens planlægning og i udmøntningen af denne planlægning. Det er vigtigt at understrege, at når Friluftsrådet siger naturparker, er det ikke naturservater eller nationalparker, vi mener.

Naturparker er større sammenhængende, velafgrænsede natur- og kulturlandskaber af regional betydning, der bør have særlig opmærksomhed af hensyn til deres naturrigdom, kulturarv og rekreative muligheder. Det skal være levende landskaber, hvor erhverv og boliger er en integreret del af naturparkerne, med en sund balance mellem benyttelse og beskyttelse. Naturparker handler altså ikke om nye restriktioner og ny lovgivning, men om at skabe synergi og muligheder indenfor gældende lovgivning.

Danske naturparker er større sammenhængende landskaber af regional betydning. De vil ofte indeholde naturområder af national og international betydning. De er velafgrænsede med stor landskabelig skønhed, naturrigdom og kulturhistorisk værdi. De repræsenterer landskaber karakteristiske for landets forskellige egne, som bør nyde særlig beskyttelse af hensyn til nuværende og kommende generationer.

Naturparkerne skal brande landskabet og give det identitet. Danskerne skal gøres bevidste om de rekreative muligheder - og de skal ud og bruge dem! Det samme gælder kommunale forvaltninger som f.eks. sundheds- samt skole- og fritidsforvaltninger. Naturparkerne skal være lig med gode og attraktive oplevelser for både lokale og besøgende.

Naturparkerne skal også understøtte det lokale erhvervsliv ved at tiltrække og fastholde besøgende samt gennem markedsføring af "naturparkprodukter".

Som en del af udviklingen af naturparkerne vil der blive gen-

nemført en række delprojekter, der både skal være med til at skabe rammer og indhold i naturparkerne.

Eksempler på delprojekter: Rekreativ infrastruktur i naturparker

Friluftsrådet vil med dette projekt sikre kvalitetsoplevelser i naturparkerne. Med rekreativ infrastruktur mener vi kombinationen af fysiske faciliteter og formidling. Det vil sige, hvad kan besøgende opleve i den pågældende naturpark? Hvor og hvordan kan de opleve det? Oplevelserne skal målrettes en bred gruppe af brugere, der favner alt fra børnefamilier til den erfarne naturbruger. I dette projekt vil der desuden blive arbejdet med besøgsstyring og adgangsplanlægning.

Grejkasser til formidling

Grejkasserne kan indeholde f.eks. bålgrej, håndbøger, fiske-net, familiequiz m.v. Grejkasserne skal kunne lånes ved forskellige formidlingsstationer i naturparker. Besøgende får således nemt mulighed for på egen hånd at få nogle fantastiske naturoplevelser, oplevelser sammen med f.eks. venner eller familien. Grejkasserne forventes også at blive anvendt i forbindelse med den øvrige natur- og kulturvejledning.

Natur på private arealer

Formålet med dette projekt er at finde (økonomisk) bæredygtige metoder til at øge naturindholdet/biodiversiteten på private arealer i naturparker. Projektet vil blive udført som et samarbejdsprojekt med Videncentret for Landbrug (VFL). Projekt-

tet vil bygge videre på et pilotprojekt, som VFL arbejder med i 2012 samt den viden, der er opnået i forskningsprojektet "Diaplan". Projektet gennemføres kun i det omfang, at lods-ejerne har lyst til at deltage. ■